A°. 1851. N°. 229.

Opregte Haarlemsche Zaturdagsche Courant van 27 September.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

VAN DEN RIJN, 25 September.

De provinciale Landdag van Brandenburg heeft zijnen arbeid volbragt. De zitting dier vergadering is gesloten. Zij heeft tot een dank-adres aan den Koning besloten, ter zake Z. M. haar op nieuw heeft bijeengeroepen en in hare regten gehandhaafd, en slechts weinige leden hebben daartegen geprotesteerd.

De hongaarsche uitgewekene *Kossuth* is den 12den September te Smyrna, met nog 48 zijner volgelingen, aan boord gegaan van het americaansche stoomschip *Missisippi*, 't welk van Konstantinopel derwaarts was gestoomd, en 't welk met eene zekere pracht is ingerigt.

PARIJS, 24 September.

De door den minister *Leon Faucher* in het departement van de Marne uitgesprokene redevoering is heden het hoofd-onderwerp der gesprekken in de staatkundige kringen en der vertoogen in de dagbladen.

Velen houden het er voor, dat uit de door den heer *Leon Faucher* gesprokene woorden ten duidelijkste blijkt, dat er eene belangrijke toenadering bestaat tusschen dien bewindsman en den Voorzitter *Lodewijk Napoleon*. Dat in de gegevene omstandigheden de geruchten omtrent het beproeven van inconstitutionele stappen van de zijde van het Elysée-National, weder zeer zijn toegenomen en vrij wat meer ingang vinden dan gisteren en eergisteren, behoeft te naauwernood vermelding. Het ontbreekt inmiddels niet aan personen, die het voor *onmogelijk* houden, dat de heer *Leon Faucher*, de bewindsman die boven allen bekend staat als de voorstander van eene naauwgezette nakoming der bestaande wetten en verordeningen, de hand zou willen leenen tot het uitvoeren van maatregelen, die in dadelijken strijd zijn met het staatsverdrag. De tegenstanders van den heer *Leon Faucher* erkennen, dat tot dus ver de genoemde bewindsman de krachtigste handhaver is geweest der bestaande wetten; — dat hij werkelijk aan het land groote diensten heeft bewezen; doch dat men in de laatste tijden reeds getuige is geweest van zulke belangrijke veranderingen, zoowel betreffende pesonen als zaken, dat men er zich niet over zou behoeven te verwonderen, ingeval ook de heer *Leon Faucher* een anderen weg insloeg en een nieuw voorbeeld opleverde van de veranderlijkheid, aan welke zelfs de standvastigste staatslieden zijn blootgesteld.

Onder de door den heer *Leon Faucher* gebezigde zinsneden komt er ééne voor, welke meer in het bijzonder de algemeene aandacht heeft getrokken. Dezelve luidt aldus: „Gij herinnert u nog, van welke hoogte Frankrijk is gevallen in den in Februarij 1848 geopenden afgrond. Gij weet, hoe de Voorzienigheid *Lodewijk Napoleon* bij de hand heeft genomen en zich van hem heeft bediend, om Frankrijk te redden. Een *laatste hinderpaal* blijft ons nog te overwinnen over, en al de standvastige, belanglooze en vaderlandslievende pogingen van de gezamenlijke goedgezinde burgers zullen niet te veel zijn, *om dien hinderpaal uit den weg te ruimen of overtekomen.*"

Hoe de bewindsman, die bekend staat als de heftigste tegenstander van elken inconstitutionelen maatregel, er toe is gekomen om dergelijke uitdrukkingen te bezigen, begrijpt niemand. Over het algemeen heeft men het er tot dus ver voor gehouden, dat, zoolang de heer *L. Faucher* aan het hoofd van het departement van Binnenlandsche Zaken geplaatst bleef, hij steeds de eerste zou zijn om zich te verzetten tegen het uitoefenen van eenig geweld hoegenaamd, ten einde te geraken tot de herziening van het staatsverdrag. Dien bewindsman te hooren gewagen van „*het uit den weg ruimen van hinderpalen*" moet mitsdien algemeen bevreemding baren.

Wat er van dit alles ook zijn moge, zoo veel schijnt men thans als zeker te kunnen aannemen, dat de heer *Leon Faucher* zich heeft doen kennen als een warmen voorstander van de verlenging van het gezag in handen van het tegenwoordige Hoofd der Republiek, *Lodewijk Napoleon*. De vraag daargelaten, of de heer *Leon Faucher* gestemd is voor de naauwgezette naleving der Constitutie, of begrijpt, dat men, ingeval Frankrijk dringende behoefte heeft aan het behouden van den heer *Lodewijk Napoleon* in het hoog gezag, allezins geregtigd is, om desgevorderd de bepalingen van het staatsverdrag in den wind te slaan, — moet men de wijze, waarop de genoemde bewindsman zich over den Voorzitter heeft uitgelaten, gewis als van groot staatkundig gewigt aanmerken. De Voorzitter kan in de eerste plaats zijn ministerie onveranderd behouden, en voorts is het voor hem geenszins eene onverschillige zaak, hoe een der invloedrijkste staatslieden van den tegenwoordigen tijd *persoonlijk* denkt over de prorogatie van zijn gezag.

Naar het oordeel van velen, is het thans eerst regt duidelijk geworden, waarom de minister *Leon Faucher*, bij het leggen van den eersten steen voor de centrale hallen in deze hoofdstad, is benoemd geworden tot Commandeur van het Legioen van Eer. Die verheffing zou niets meer of minder zijn dan eene belooning voor de diensten, welke de heer *Leon Faucher* aan den Voorzitter zal bewijzen. Het verdient opmerking, dat de heer *Leon Faucher* de ridder-orde van het Legioen-van-Eer niet bezat, en terstond, tegen de bestaande reglementen aan, tot Commandeur is verheven geworden. Dat dit het vermoeden versterkt, dat de heer *Lodewijk Napoleon* zijnen minister op eene *uitstekende* wijze heeft willen beloonen, kan ieder zonder moeite nagaan.

Volgens de schrijvers van het orleanistische hoofdorgaan *l'Ordre*, is echter het gebeurde alleen toeteschrijven aan eene belagchelijke vergissing, en zou de zaak zich aldus hebben toegedragen. De Voorzitter *Lodewijk Napoleon* had een almanak, met de naamlijst der ridders van het L. v. Eer, in handen genomen en daarin gevonden den naam van den heer *Leon Faucher*, waarachter was geplaatst eene O, de aanduiding der officieren van de ridder-orde. Naar aanleiding daarvan, had hij, zonder de zaak verder te onderzoeken, den minister, gedurende de plegtigheid, het Commandeurs-kruis overhandigd. De heer *L. Faucher*, eenigermate verwonderd over de groote eer, welke hem te beurt gevallen was, had zich den volgenden dag naar den Voorzitter begeven en hem bedankt, doch tevens verklaard, dat hij geen ridder was en mitsdien meer dan anderen vereerd. De Voorzitter had den heer *L. Faucher* den almanak gewezen, waaruit hij zijne wetenschap had geput. De minister zou daarop te kennen gegeven hebben, dat er noodwendig in de opgaaf eene drukfeil moest zijn ingeslopen.

De kanselier, maarschalk *Excelmans*, welke in dezen geraadpleegd was geworden, had te kennen gegeven, dat hij de benoeming, als geheel in strijd met de bestaande reglementaire verordeningen, niet kon registeren, en dat een besluit, door een der ministers medeonderteekend, noodig was om zijne verantwoordelijkheid te dekken. Men heeft gezocht naar vroeger plaats gehad hebbende uitzonderingen; doch niets anders gevonden dan dat de heer *Molé*, in het tijdsverloop van één jaar, van gewoon Ridder tot Commandeur is bevorderd geworden. Teregt was door den kanselier aangevoerd, dat dit voorbeeld hier niets afdeed, en dat de benoeming niet in den *Moniteur* kon worden geplaatst, zonder de onderteekening van een minister.

Daarop was den heer *Leon Faucher* in overweging gegeven, of hij er toe kon besluiten om de benoeming als niet gedaan aantemerken. Zulks zou volstandig door dien bewindsman zijn geweigerd geworden, op grond, dat hij zich niet bespottelijk wilde aanstellen; — dat hij reeds in het openbaar was verschenen, versierd met de ridderorde; — dat de binnen- en buitenlandsche dagbladen van zijne verheffing hadden gesproken, en hij de gelukwenschingen zijner vrienden had aangenomen.

De minister van Justitie zou bepaald hebben geweigerd, om het besluit der verheffing van den heer *L. Faucher* mede te onderteekenen. Men zou er over hebben gedacht om het besluit, alleen van de onderteekening des Voorzitters voorzien, in den *Moniteur* te plaatsen, doch van dat denkbeeld zijn teruggekomen.

Zoo staan, volgens den heer *Chambolle*, de zaken betreffende de vereering van den heer *Leon Faucher*. De genoemde publicist vermaant allen, om uit het voorgevallene nuttige lessen te trekken, en in de eerste plaats geen al te blind vertrouwen te stellen op almanakken.

Men vermaakt zich niet weinig met deze mededeeling. Velen schijnen daaraan weinig of geen geloof te hechten. Dat er echter iets ongewoons is in de plotselinge verheffing van den heer *Faucher* tot Commandeur, kan kwalijk in twijfel worden getrokken. Welligt zullen de verdere omstandigheden in dezen alles ophelderen.

— Men begint zich meer en meer bezig te houden met den waarschijnlijken uitslag der beraadslaging, welke zeer zeker in November aanstaande zal plaats hebben, over het bekende voorstel *Creton*, betreffende de intrekking der verbannings-wetten. Sedert de candidatuur van den Prins *van Joinville* ingang heeft gevonden bij een groot deel der bevolking, is het gewigt van dit voorstel, zoo als algemeen wordt erkend, niet weinig toegenomen. De Bonapartisten en Legitimisten zullen zeker alles wat mogelijk is aanwenden om de verwerping van het voorstel *Creton* doortedrijven. De Orleanisten, van hunnen kant, sluiten zich steeds naauwer aan de Republikeinen aan, en men houdt het voor niet geheel onmogelijk, dat de afschaffing der kieswet van 31 Mei de voorwaarde zal zijn, op welke het verbond tusschen die beide partijen zal worden tot stand gebragt. Men denkt, dat de generaal *Changarnier* zich voor het opheffen der verbannings-wetten zal verklaren. In dat geval zullen de Legitimisten hunnen eenigen mogelijken candidaat verkiezen, en wel denkelijk geene verdere zwarigheid meer maken om zich zonder verder voorbehoud aan de partij van het Elysée-National aantesluiten.

LONDEN, 24 September ('s avonds).

Met het stoomschip *Atlantic* zijn heden te Liverpool berigten uit Nieuw-York van den 13den, en tevens uit Havanna van den 6den dezer ontvangen. Op Cuba was het rustig. Vier van de gevangengenomen medgezellen van *Lopez* waren, op last van den kapitein-generaal, op vrije voeten gesteld, en deze lieden hadden reeds aanstalten gemaakt om ten spoedigste het eiland te verlaten. Welk het lot van de overige gevangenen zou wezen, was nog niet met zekerheid bekend. Al de gevangenen, voor zoo veel zij reeds te Havanna aangebragt waren, zijn bij de executie van *Lopez* tegenwoordig geweest; zij stonden geschaard tegenover het schavot.

Te Christiana, in het district Baltimore, heeft een hevig oproer plaats gehad, veroorzaakt door eene poging om twee gevlugte slaven, welke daar aangehouden waren, te bevrijden. De negers, een getale van meer dan 100, hebben op de blanken gevuurd, en daarbij twee dezer laatsten gedood en verscheidene gewond.

— Volgens de jongste berigten uit Lissabon, van 19 September, was de partij der Cabralisten in den laatsten tijd sterker geworden, doordien men meende, dat het Hof haar ondersteunde. Of dit laatste gegrond was, wordt niet gemeld; maar de engelsche berigtgever meent, dat eene reactie, waarbij de genoemde partij de bovenhand zou verkrijgen, gevaarlijk zou wezen voor den Troon en tot een nieuwen burger-oorlog zou leiden. — Het britsche eskader, onder bevel van den s. b. n. *Martin*, is den 16den dezer van den Taag naar zee gezeild, om een kruistogt te doen, met achterlating van een zestiger en een stoomschip.

— De landverhuizing uit dit Rijk, vooral uit Ierland, welke het geheele jaar reeds zeer aanmerkelijk is geweest, neemt thans, bij het afloopen van de werkzaamheden aan den oogst, nog toe. Het vertrek van zoo vele tot arbeid geschikte lieden naar andere landen, bij voorkeur naar de Vereenigde-Staten van N. America, wordt meer en meer een punt van ernstige overweging bij onze staatkundigen: algemeen toch is men van meening, dat het een belangrijken invloed moet hebben op den maatschappelijken, en ten gevolge daarvan ook op den staatkundigen toestand hier te lande.

— Gisteren is de tentoonstelling door 60,382 personen bezocht.

BRUSSEL, 25 September.

Gisteren en heden zijn de September-feesten voortgezet, en is de talrijke volksmenigte, zoo uit deze hoofdstad als van elders te zamen gekomen, getuige geweest van vele wedstrijden, zoo tusschen harmonie-gezelschappen, als tusschen boogschutters-vereenigingen. Het aantal der laatste vereenigingen is minder talrijk geweest dan in vorige jaren. Vele leden derzelve schijnen niet weinig gebelgd te zijn over de wijze, waarop de burgemeester dezer stad zich onlangs over de boogschutterijen, als nuttelooze instellingen, heeft uitgelaten. Ook van de zijde der harmonie-gezelschappen heeft men minder medewerking ondervonden, dan men had meenen te mogen verwachten. De opgekomene harmonien waren alle uit steden van den tweeden en derden rang. Uit de groote steden zijn geene gezelschappen verschenen. Tusschen de hier bestaande vereenigingen *la Grande Harmonie* en *la Société Philharmonique* bestaat een levendige naijver, welke aanleiding heeft gegeven, dat het laatstgenoemde gezelschap aan den wedstrijd geen deel heeft willen nemen. Deze en meer dergelijke omstandigheden schijnen de belangstelling der menigte nog al te hebben verflaauwd.

Gisteren is door de zoogenaamde *Cercle Artistique* een groot feest gegeven in een opzettelijk daartoe gesticht locaal. Dit feest is bijgewoond door den Koning en de leden van het koninklijke geslacht. Het is zeer luisterrijk geweest en schijnt volkomen naar wensch te zijn afgeloopen. De heer *Quételet* heeft een feestdronk op Z. M. ingesteld, die luide is toegejuicht geworden.

Heden zal door het muziek-corps der Guides een groot concert worden gegeven. Morgen zullen de feesten worden besloten met illuminatie en vuurwerk.

— De spanning tusschen de partijen neemt niet weinig toe, bij het naderen van den 27sten September, op welken dag de algemeene verkiezingen voor den Senaat zullen moeten plaats hebben. — Het heeft een onaangenamen indruk gemaakt, dat bij de gisteren plaats gehad gebbende openbare prijsuitdeeling aan de kweekelingen der Athenea, Collegien en andere inrigtingen voor middelbaar onderwijs, welke plegtigheid door den Koning werd bijgewoond, — geen enkel lid der geestelijkheid aanwezig is geweest. Algemeen merkt men deze omstandigheid aan als een nieuw bewijs der vijandige gezindheid van de clericale partij ten aanzien dier inrigtingen van onderwijs.

— De beruchtte *Lola-Montez*, gravin *van Landsfeld*, heeft in deze stad eene voorstelling gegeven als balletdanseres. Zij heeft hier evenmin als te Parijs bijval gevonden, en is eer uitgefloten dan toegejuicht geworden.

'S GRAVENHAGE, 25 September.

Bij besluit van 24 September, heeft Z. M. tot burgemeester der gemeente Leyden benoemd mr. *A. O. E.* graaf *van Limburg Stirum*.

— Zr. Ms. besluit van 23 dezer, zijn met ingang van den 1sten October aanst. benoemd: tot boekhouder bij der directie der Marine te Willemsoord, de titulaire commies bij die dir. *P. Adriaan*; tot adjunct-commies bij die directie, de klerk bij de dir. der Marine te Vlissingen *J. van Es*; en tot klerk bij laatstgenoemde directie, de op wachtgeld zijnde klerk van de voormalige dir. der Marine te Rotterdam *J. Oudijk van Putten*.

— In de bijeenkomst der Tweede-Kamer van heden is ingekomen eene koninklijke boodschap, waarbij nader worden aangeboden de in de vorige zitting onafgedaan gebleven wets-ontwerpen, betrekkelijk het belastingstelsel. — De president stelt voor, die ontwerpen te doen drukken en naar de Afdeelingen te zenden. Na eene langdurige beraadslaging is ten laatste besloten, dat iedere Afdeeling een lid zal benoemen voor eene commissie, die verslag zal uitbrengen naar aanleiding van het verhandelde in de Afdeelingen over de vraag: op welke wijze te handelen met de ingediende wets-ontwerpen, welke in eene vroegere zitting onafgedaan zijn gebleven, ten einde daaromtrent nader een besluit te nemen.

Omtrent de overige wets-ontwerpen, in deze zitting ingekomen, die insgelijks in de vorige onafgedaan gebleven zijn, doch welke nog niet in de Afdeelingen behandeld waren, is besloten, die te drukken en aan de Afdeelingen te verzenden. Deze ontwerpen betreffen: 1° de voormalige wees- en momboirkamers; 2° de Rijks-comptabiliteit; 3° den waarborg op gouden en zilv. werken; 4° de graanregten; 5° de begrooting der Landsdrukkerij.

Van de Alg. Rekenkamer is berigt ingekomen van het overlijden van haren voorzitter, den heer *de Wendt*. — De dag voor het opmaken der candidaten-lijst, ter vervulling van de ontstane vacature, zal nader bepaald worden.

De beraadslaging over het ontwerp van wet tot wijziging der wet op de bevordering, enz. der officieren, wordt be-

paald op aanst. maandag. — Na den afloop dezer beraadslaging, zal de dag bepaald worden, waarop de loting zal plaats hebben voor het opmaken van den rooster der aftreding van leden der Kamer.

'S GRAVENHAGE, 26 September.

Bij de beraadslaging der Tweede-Kamer van den 24sten, heeft de heer *Groen*, tot toelichting van zijn voorgesteld amendement op § 10, aangemerkt, dat hij uitgaat van de veronderstelling, dat, vermits het ontwerp om al de wetten op het onderwijs in ééne wet te vereenigen, mislukt schijnt te zijn, ter zake van de eigenaardige daaraan verknochte moeijelijkheden, de wet op het lager onderwijs thans gereed is, en binnenkort aan de Kamer zal worden voorgedragen. Indien hij zich niet daarin bedriegt, is het den spreker noodzakelijk voorgekomen, om, in afwachting dat men die aangelegenheid zal kunnen afdoen, 't welk, uit hoofde van het overgroot aantal der nog aanhangige wetten, niet spoedig zal kunnen geschieden, op dat stuk een maatregel van overgang te nemen. Hij is zelfs beducht, dat met de overweging van de begrooting- en de belastings-wetten, de armen-wet in deze zitting niet zal kunnen worden tot stand gebragt. Hem is alzoo voorgekomen, dat, bij het aandringen op eene gedeeltelijke verbetering, het verwijzen op de algemeene wet op dat stuk eene ware spotternij zoude zijn.

Naar zijn oordeel, is de toestand van het lager onderwijs zoodanig, en zijn de klagten daarover zoo gegrond, dat er nood-zakelijk eene voorziening wordt gevorderd. Hij heeft daarbij gewezen op eene weigering van het gemeente-bestuur van Goes en der Ged. Staten van Zeeland voor de inrigting eener school der eerste klasse, op gronden die hem niet anders dan op drogredenen berustende zijn voorgekomen; terwijl al de bezwaren, naar zijn oordeel, slechts eenen grond hebben, namelijk de gedwongene vereeniging der verschillende godsdienstige gezindheden; de gedwongene vermenging der Katholieken en der Protestanten, waarbij de eene gezindheid hare suprematie boven de andere tracht te handhaven; — eene orde van zaken, waartegen hij zich altijd heeft verzet, en welke, naar zijn inzien, geen zegen heeft aangebragt.

Eene tweede bedenking, welke door den spreker werd aangevoerd, is deze, dat geene verordening op het lager onderwijs naar behooren wordt nageleefd.

De derde door den spreker ontwikkelde bedenking betreft zijne meening, dat men, door de gedwongene vereeniging der gezindheden, scholen bekomt, zonder godsdienst. Dit komt hem allezins gevaarlijk voor, en te meer, daar het strookt met de begrippen van den tijd, en omdat hij niet bevroedt, hoe de minister van Binnenl. Zaken, bij zijne erkende staatkundige beginselen, een ander dan dergelijk beginsel zou kunnen zijn toegedaan.

De vierde bedenking betreft het karakter van het lager onderwijs. Hij schroomt niet, te verklaren, dat daaraan eene anti-nationale rigting wordt gegeven; dat men aan de scholen tevens het godsdienstig-zedelijk karakter wil ontnemen, en hij heeft zich daarbij meenen te mogen beroepen op de bekende gevoelens van den bisschop van Luik, die bij zijne r. k. geloofsgenooten hier te lande zoo veel gezag hebben. — De spreker heeft zich bij die gelegenheid afgevraagd, welke toch de reden kon zijn, dat thans op dit stuk eene zoo kennelijke flaauwheid wordt waargenomen, en hij heeft uit dien hoofde zijne begeerte geopenbaard, om de gevoelens zijner r. k. medeleden, ten aanzien van het door hem voorgestelde amendement, te kennen. Hij voor zich verklaart, dat het ontnemen van de godsdienstig-zedelijke rigting aan de scholen is anti-nationaal, en hij heeft tot staving van dit zijn gevoelen aangevoerd, dat zelfs de dusgenaamde Groninger School en de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen die rigting willen behouden. Tevens heeft de spreker nog doen opmerken, dat er zelfs bij de min gegoede klassen een tegenzin tegen het tegenwoordig lager onderwijs wordt waargenomen; dat bij deze klassen dikwerf meer hoogere beginselen worden gekoesterd, dan men oppervlakkig zoude vermoeden, en dat er velen onder gevonden worden, die, bij de moeijelijkheden van het dagelijksche leven, er hoogen prijs op stellen, om scholen, bekleed met een zedelijk-godsdienstig karakter, te hebben; die men wel naar America kan drijven, maar niet zal doen zwijgen, en die men niet zal kunnen bevredigen, zoolang aan hunne billijke wenschen niet is voldaan, en niet is voorzien in datgene, 't welk zij beschouwen als hun dierbaarst belang betreffende.

De spreker is op dien grond tot het besluit gekomen, dat een stelsel van verschuiving, 't welk tegelijk een stelsel van verdrukking en bedreiging zou worden, niet langer kan bestaan, zoo zelfs, dat een der leden dezer Kamer, de heer *v. d. Linden*, reeds in December l. l., eene gedeeltelijke voorziening heeft aangeraden.

Deze tijdelijke voorziening zou, naar des sprekers oordeel, moeten bestaan: 1° in eene verordening, waarbij aan het *bijzonder* onderwijs te goeder trouw *vrijheid* werd verzekerd, in verband met bepalingen, bij welke aan de eene gezindheid de middelen werden ontnomen, om de andere, in zaken van gewetensvrijheid, te onderdrukken; — 2° om vooral in groote steden, en daar waar het mogelijk is, voor het *openbaar* onderwijs gaandeweg gezindheids-scholen opterigten, en in 't algemeen tusschen Protestanten en Katholieken eene scheiding te *bevelen*, welke wenschelijk mag worden geacht, ten einde de bestaande spanning te doen ophouden; — verordeningen, die intusschen met de wet van 1806 in overeenstemming kunnen worden gebragt.

De heer *v. Dam* heeft den heer Groen in de eerste plaats beantwoord, en daarbij doen opmerken, dat zoo lang de wetten verbindende zijn, zij dienen gehandhaafd te worden. Hij heeft verklaard, dat, indien de genoemde spreker zich er toe had bepaald om aantedringen op de spoedige voordragt van eene wet op het openbaar onderwijs, hij hem zou ondersteund hebben; maar dat hij het betreurt, dat de heer *Groen* zijne gevoelens heeft ontwikkeld op eene wijze, die ligtelijk tot ongehoorzaamheid zoude kunnen leiden. Hem is voorgekomen, dat de door den spreker aangehaalde flaauwheid het bewijs oplevert, dat de behoefte niet zoo groot is, als deze die wil doen voorkomen, en hij verdedigt de scholen tegen het verwijt, als of dezelve zouden dienen tot aankweeking van ongodsdienstigheid; maar hij heeft zijn gevoelen niet ontveinsd, dat de wijze, op welke godsdienstige aangelegenheden in dagbladen en ook in deze Vergadering worden behandeld, geene goede vruchten zal dragen, en ook geene blijken oplevert van christelijke liefderijkheid.

Men wil, zeide de heer *v. Dam*, afzonderlijke scholen, en deze zullen er ook, naar zijn inzien, komen, omdat de Grondwet vrijheid van onderwijs heeft voorgeschreven; maar hij is geenszins overtuigd, dat er groot nut zal worden gesticht, wanneer de kinderen aan de eene zijde in eenen ultra-protestantschen, en aan den anderen kant, in eenen ultra-katholieken zin zullen worden opgevoed, en deze kinderen toch eenmaal burgers moeten worden, die gemeenschappelijk tot heil des vaderlands zullen behooren zamentewerken. Hij is zeer beducht voor de treurige gevolgen, welke dergelijke uitsluiting kan na zich slepen, en hoopt, dat het Bewind en de Kamers ten minste de handen in een zullen slaan, om zorg te dragen, dat tusschen deze scholen nog andere worden gesticht, in welke niet de Kathechismus, maar het grondbeginsel in de jeugdige harten zal worden ingeprent, dat men God moet liefhebben boven alles, en den naaste als zich zelven, en dat waarachtige liefde ook in verdraagzaamheid bestaat. Hij hoopt, dat in dergelijke scholen burgers zullen worden gevormd, die als bemiddelaars tusschen strijdende partijen zullen kunnen optreden. Op dien grond zoude hij het onverantwoordelijk achten, de gemengde scholen niet te behouden. Met kracht van uitdrukking, die op velen der aanwezigen hare werking niet scheen te missen, heeft hij zijne medeleden, ter bevordering van liefde en verdraagzaamheid, vermaand om in deze Kamer zoo min mogelijk te gewagen van protestantismus en katholicismus, of van min of meer zuivere hervormden, maar, bij de overtuiging, dat het God alleen bekend is, wie in dwaling verkeert, en wie niet, te doen, hetgeen pligt en geweten gebieden.

De heer *v. Goltstein* (lid der commissie) heeft het aannemen van het voorgestelde amendement ontraden. De commissie heeft gemeend, zich te moeten onthouden van het aandringen op de voordragt van wetten, en naar zijn oordeel bestaat er geene noodzakelijkheid, om daarop, ten aanzien van het onderwijs, eene uitzondering te maken. Hij hoopt in 't algemeen, dat in de harten van het opkomend geslacht geene kiemen zullen worden gelegd, die naderhand aanleiding kunnen geven tot verwijdering; maar hij oordeelt, dat thans de tijd nog niet is gekomen, om over het geschilpunt van het aanhouden van gemengde scholen te beslissen.

De heer *Mackay* heeft de voordragt ondersteund. Hij heeft doen opmerken, dat de Eerste Kamer, in haar adres van antwoord, op het voordragen van eene wet op het onderwijs heeft aangedrongen; dat de Tweede dit voorbeeld moet volgen, en geenszins ten aanzien van dit onderwerp stil mag zwijgen; — dat het lager onderwijs verbetering behoeft, en dat het, zoo dikwerf het geweten daarmede gemoeid is, er niet toe doet of men door velen, of door weinigen wordt ondersteund.

De heer *v. Hoëvell* heeft gemeend, dat het voldoen aan den wensch van den heer *Groen*, door de oprigting van gezindheidsscholen van staatswege, gevaarlijke gevolgen zoude kunnen hebben en gelijkstaan met eene omwenteling. Deze spreker heeft niet toegegeven, dat men, om te voldoen aan den geest des tijds, scholen moet stichten, welke tot ongodsdienstigheid zouden leiden; hij meent, dat de eerste spreker zich, ook in dit opzigt, aan overdrijving schuldig maakt. Hij oordeelt het behouden van gemengde scholen, die sedert zoo lang hebben bestaan en nog in stand zijn, niet alleen zeer mogelijk, maar ook zeer wenschelijk, en houdt zich overtuigd, dat de menigte zeer ongaarne haar penningske zoude opbrengen tot het onderhouden van inrigtingen, waar in de zaden van tweedragt, haat en nijd reeds vroeg in de jeugdige harten zouden worden gestort, en ten gevolge waarvan eenmaal burgers tegen burgers zouden kunnen worden opgeruid.

De minister van Binnenl. Zaken heeft verklaard, dat er geene wet op het lager onderwijs in gereedheid is, en heeft ook geene de minste toezegging gedaan, nopens den tijd, op welken eene zoodanige wet zoude kunnen worden voorgedragen. Z. E. heeft ook ontkend, dat het ontwerp, om al de verordeningen op het onderwijs in ééne wet te zamen te vatten, mislukt zoude zijn. De voorsteller van het amendement heeft gewaagd van de dringende behoefte aan verandering, maar heeft tot bewijs daarvan, naar des ministers oordeel, geene voldoende gronden aangevoerd, terwijl de weigering van de Ged. Staten van Zeeland, betreffende de oprigting eener school te Goes, op de wet was gegrond, vermits daarbij sprake was van eene godsdienstige school, en de Staten niet bevoegd waren, om daarin te beslissen.

De minister heeft den heer *Groen* beschuldigd van overdrijving, ten aanzien van den dwang omtrent het vereenigen van kinderen in gemengde scholen, en heeft tevens opgemerkt, dat hij zich niet gelijkblijft door onmiddelijk daarop te beweren, dat de bestaande verordeningen niet worden nageleefd. Naar het oordeel van Z. Exc., is hij daarmede met zich zelen in tegenspraak, vermits die dwang juist het gevolg zoude zijn van het naleven der genoemde verordeningen.

Ten aanzien van de bedenking, dat de tegenwoordige scholen zonder godsdienst zouden zijn, heeft de minister verzekerd, dat het ministerie geene andere dan dergelijke scholen zal voordragen. Hij meent, dat hetgeen de heer *Groen* onder godsdienst verstaat, van een zeer uitsluitenden aard is, en het dogma betreft, waarbij hij vermeent alleen in het bezit te zijn der godsdienstige waarheid. Dit laatste nu wil hij hem niet betwisten; maar hij, minister, gelooft dat het dogma in het bezit is der gezindheid; dat de Regering daarin geenszins mag beslissen, en daarom geene gezindheids-scholen kan voordragen.

Z. E. heeft geoordeeld, dat het geen nadeel zou stichten, om met de voordragt eener wet op deze aangelegenheid nog eenigen tijd te wachten, opdat de gevoelens deswegens daardoor veel van hunne scherpheid zouden mogen verliezen. Hij heeft het beweren, alsof er bij de mindere klassen tegenzin tegen de gemengde scholen zoude bestaan, onjuist genoemd, en het tegendeel daarvan staande gehouden. Daar bestaat geen tegenzin, maar wel klagt over de kunstgrepen van sommige lieden, die, onder den schijn van vroomheid, de kinderen willen gewennen, zich afkeerig van hunne medebroeders te betoonen.

Naar het oordeel des ministers, zijn er geene voldoende redenen bijgebragt voor het betoog van de noodzakelijkheid eener gedeeltelijke verandering, en zoude deze te minder gevorderd worden, indien hetgeen door den spreker werd verlangd niet in strijd was met de wet van 1806. De minister zal zich dan ook geenszins daartoe verbinden, omdat eene wettelijke partiële en niet algeheele regeling van het onderwerp in strijd zoude zijn met het grondwettig voorschrift. Men mag het onderwijs niet vrij verklaren, zonder daarmede te verbinden de daaraan grondwettig verknochte verpligting der regeling van het allerwegen van regeringswege te geven voldoend openbaar lager onderrigt.

Nadat de heer *Groen* zijn voorstel had verdedigd, en door den minister was beantwoord, zijn (gelijk gemeld is) de beraadslagingen gesloten, en is het amendement met 46 tegen 6 stemmen afgewezen.

— Bij de beraadslaging der Tweede-Kamer, in de bijeenkomst van gisteren, over de wijze, waarop de toen weder door de Regering ingediende, in de vorige zitting onafgedaan geblevene ontwerpen van belasting-wetten behandeld dienden te worden, heeft de heer *van Akerlaken* eene nieuwe verzending van die stukken naar de Afdeelingen als onnoodig en als tijdroovend beschouwd, en voorgesteld, dat de vorige commissie van rapporteurs, welke die ontwerpen reeds behandeld heeft, als nog bestaande beschouwd zou worden, en ingevolge art. 129 van het Reglement van Orde, hare werkzaamheden hervatten zou. — De heer *Metman* heeft daarin bezwaar gezien, wegens art. 106 der Grwt. Om echter aan het voorschrift van dat art. te voldoen, en tevens tijd te besparen, stelde hij voor, de ontwerpen naar de Afdeelingen te verzenden, en, indien het uit een oppervlakkig onderzoek bleek, dat de voordragten dezelfde zijn als die van verleden jaar, zou men aan het voorstel van den vorigen spreker gevolg kunnen geven. — De heer *Schooneveld* heeft voorgesteld, de ontwerpen naar de Afdeelingen te verzenden, zoo als die zamengesteld waren bij de eerste aanbieding der ontwerpen; alsdan zou het werk der commissie van rapporteurs zeer vereenvoudigd worden. — De heer *v. Akerlaken* heeft zich daarmede vereenigd, en zijn voorstel in dien zin gewijzigd. — De heer *Dirks* heeft voorgesteld; de door de commissie van rapporteurs uitgebragte verslagen te doen drukken. — De heer *de Fremery* heeft voorgesteld, dat de Kamer den voorzitter zou magtigen, om de Regering te vragen, of zij reeds de antwoorden op de door de commissie van rapporteurs toegezondene nota's in gereedheid heeft, en of zij er dan zwarigheid in ziet, die insgelijks te doen drukken. — De heer *Dullert* heeft daarop de moeijelijkheid der tegenwoordige kwestie uiteengezet, en voorgesteld, dat elke Af[illegible] deeling een lid zou benoemen voor eene commissie, wel[illegible] de zaak grondig zou onderzoeken en een voorstel doen [illegible] regeling van al de punten betreffende de behandeling van ont[illegible] werpen, die, na in eene vroegere zitting onafgedaan geble[illegible] te zijn, op nieuw aangeboden worden.

Deze verschillende voorstellen hebben tot eene langdu[illegible] woordenwisseling aanleiding gegeven, waarbij o. a. tegen [illegible] zelve werd aangevoerd: dat alles wat in eene afgeloopene [illegible] ting niet afgehandeld is, als niet gedaan beschouwd m[illegible] worden; dat eene herstelling der Afdeelingen van 't verle[illegible] ne jaar onmogelijk is na de sluiting eener zitting; dat, d[illegible] de ontwerpen oppervlakkig te onderzoeken en dan naar deze [illegible] commissie van rapporteurs te verzenden, de Afdeelingen [illegible] porteurs zouden moeten benoemen buiten haar midden; d[illegible] door de commissie van rapporteurs aan de Regering ge[illegible] mededeeling van een vertrouwelijken aard is geweest en [illegible] bestemd om gedrukt te worden. Daartegen werd o. a. [illegible] gevoerd: dat eene nieuwe behandeling der ontwerpen tot g[illegible] ongerijf aanleiding zou geven; dat men daarbij gevaar l[illegible] van twee rapporten, geheel van elkander verschillende [illegible] verkrijgen; dat die rapporten kunnen ontaarden in part[illegible] voor of tegen eene wet; dat art. 106 der Grwt. hier niet [illegible] toepassing is, omdat nu *dezelfde* ontwerpen, als vroeger [illegible] gediend zijn.

Voorts is bij deze beraadslaging aangevoerd, dat, ing[illegible] van verzending der ontwerpen naar de Afdeelingen, het [illegible] sel van *zelfstandige rapporteurs* benadeeld zou kunnen wor[illegible] Dit heeft sommige leden aanleiding gegeven tot de aan[illegible] king, dat het bewuste stelsel van zelfstandige rapport[illegible] reeds zeer verkeerd gewerkt heeft. Vooral verklaarden [illegible] heeren *Luyben* en *v. Dam* zich nadrukkelijk tegen dat [illegible] sel. — Ook hebben eenige leden zich beklaagd, dat de n[illegible] der commissie van rapporteurs over de bewuste belasting-[illegible] ten, die niet voor publiciteit bestemd waren, door sommige [illegible] bladen bekend gemaakt zijn. De minister van Financien h[illegible] daarop verklaard, dat de Regering zich onbevoegd heeft [illegible] vonden, om die nota's publiek te maken, en de heer S[illegible] *van 's Grav.* heeft verklaard, dat de commissie, als zood[illegible] geene publiciteit aan de zaak gegeven heeft.

Ten laatste is het voorstel van den heer *Dullert* (gelijk [illegible] boven gemeld is) aangenomen, met 42 tegen 7 st. T[illegible] stemden de heeren: *Kluit*, *v. Doorn*, *Luijben*, *Slicher*, [illegible] *Veen*, *Gevers* en *v. Dam*. — Door dit besluit zijn de [illegible] stellen van den heer *v. Akerlaken* en van den voorzitter [illegible] vallen. De voorstellen van de heeren *de Fremery* en [illegible] zijn verworpen met 34 tegen 12, en met 27 tegen 20 stem[illegible]

— **Z. M. de Koning van Wurtemberg wordt eerla[illegible] deze residentie verwacht, ten einde zijne dochter, [illegible] onze geëerbiedigde Koningin, te bezoeken.**

— **Heden is de algemeene tentoonstelling van de [illegible] landsche Maatschappij van Landbouw in deze resid[illegible] plegtig geopend, in het lokaal der Manege, in het [illegible] lemspark. Te 9 ure heeft Z. M. de Koning en Z. K[illegible] Prins *Frederik* zich naar dat lokaal begeven, ten e[illegible] de tentoonstelling te bezigtigen. Hoogstdezelven we[illegible] daar ontvangen door het hoofdbestuur dier Maatsc[illegible] pij, terwijl zich daar ook hadden vereenigd de mi[illegible] ters, de burgerlijke en militaire autoriteiten der [illegible] vincie en het stedelijk bestuur van 's Gravenhage. [illegible] algemeene voorzitter der maatschappij, de heer m[illegible] *A. van Hall*, heeft, namens het hoofdbestuur, de [illegible] stelijke personen met eene toespraak begroet, en [illegible] Koning dank gezegd voor zijne belangstelling in [illegible] tentoonstelling eener Maatschappij van Landbouw, [illegible] van Z. M. de beschermheer is. Het corps muzi[illegible] ten der stedelijke dienstdoende schutterij heeft doo[illegible] uitvoeren van verscheidene stukken tot den feeste[illegible] luister medegewerkt. Van de hoofdgebouwen der [illegible] en van vele bijzondere woningen wapperen vlaggen [illegible] viering van dezen feestdag. Ook het klokkenspel [illegible] zich bij afwisseling doen hooren. — Te 10½ ure [illegible] tentoonstelling voor het publiek geopend; groot [illegible] het getal der leden en belangstellenden, die zich [illegible] lijk beijverden, om dezelve te beschouwen.**

De tentoonstelling overtreft de goede verwachting [illegible] verre. Het getal der ingezondene voorwerpen be[illegible] 761. — De commissie van beoordeeling heeft gis[illegible] de prijzen vastgesteld, die volgens het programma [illegible] gekend zullen worden. — Tot en met maandag [illegible] blijft de tentoonstelling geopend; dien dag zal oo[illegible] en pluimgedierte tentoongesteld zijn.

— **Z. Exc. de baron *von Maltitz*, buitengewoon g[illegible] en gevolmagtigd minister van den Keizer van Rusla[illegible] het Nederl. Hof, is, na eene afwezigheid van ong[illegible] twee maanden, in deze residentie teruggekomen.**

Te Purmerende zijn, bij de herstemming, tot leden [illegible] den Raad gekozen de heeren: *G. R. Abbring*, *C. de G*[illegible] *F. van Ammers*, *J. Schokker*, *W. Suidema*, *J. C.* [illegible] en *C. Doncan*.

Te Utrecht, de heeren: jhr. mr. *W. Bosch van Drake*[illegible] mr. *A. H. Metelerkamp*, mr. *J. W. Römer*, mr. *B. C. J.*[illegible] *scher*, jhr. *J. E. Pesters van Cattenbroek*, *E. C. U. v. D*[illegible] *P. M. Jongeneel*, *J. H. v. Schermbeek*, mr. *P. C. Wa*[illegible] mr. *W. J. Both Hendriksen*, mr. *S. J. v. Lier*, mr. *J. C.* [illegible] *duin*, mr. *J. G. J.* baron *van Ittersum*, mr. *J. J. Nahuys*[illegible] *W. G. v. Dijk*, jhr. mr. *W. E. Ram* en mr. *C. L. Sc*[illegible] *tot Peursum*.

Te Enkhuizen zijn verkozen tot leden van den gem[illegible] raad, bij de eerste stemming, de heeren: *J. de Koning*, *P. J. v. d. Stam*, *P. Schuyt*, *N. C. Quast v. Rijneveld*, *H. A. van Bleiswijk*, *G. Gorter Moll*, *M. v. Sim*[illegible] *F. de Wit*; bij de herstemming, de heeren: *R. A.* [illegible] *Nelidoe Knol* en *A. L. v. Slogteren*.

Te Leeuwarden de heeren: jhr. mr. *S. W. H. A. van Beij*[illegible] *thoe Kingma*, *J. B. Drielsma*, mr. *A. J. Romein* en *G.* [illegible] *Gorter*.

Te Bolsward, de heeren: *D. Roos van M*[illegible] *L.* [illegible] *tema*.

Te Sneek, de heeren: *W. O. Bruning*[illegible] *H. Joustra*.

Te Harlingen, de heeren: *H. R.* [illegible], *J. van Huls*[illegible] *Wiarda* en *J. S. Hannema*.

Te Brielle, de heeren: *P. van Andel*, mr. *L. Plooste*[illegible] *B. J. Verhey Cz.*

Te Meppel, de heeren: *J. Oosterveen*, *J. Keus*, *J. K.* [illegible] *H. Roelink Hz.*, *G. Geel*, *O. B*[illegible] *baard*, *C. Theunissen*, *A. Hartsuiker*, *G. Slothouwer* en *A. Roelink*.

Te Maastricht, de heeren: *P. Regout*, *v. Geusau*, [illegible] *Batta*, *M. Bonhomme*, *v. Wintershoven*, *Schrammen* [illegible] *W. Sussen* en *Chambille*.

Te Tiel, de heeren: jhr. *P. A. Reuchlin*, mr. *J. de B*[illegible] mr. *R. Brinkman Pitlo*, *B. Taats*, mr. *B. J. C. Hooge*[illegible] *v. Domselaar* en mr. *S. Rink*.

— Te Noordwijk c. a., zijn tot leden van de gemeente-ra[illegible] verkozen, bij de eerste stemming, de heeren: mr. *K. J.* [illegible] *Stakman Bosse*, mr. *H. P. J. Tollens*, dr. *Merz*, *H. Rom*[illegible] *C. Kroon*, en bij de herstemming nog: *J. J. Hubrecht* e[illegible] *Mees C. Zn. Alkemade*.

Te Noordwijkerhout c. a., de heeren: mr. *H. C. J. Hoo*[illegible]

J. van Elk, *C. van Saasen*, *E. Oostdam*, *H.Pennings*, *K. van Schagen* en *C. van den Bosch*, allen bij de eerste stemming.

— Te Limmen zijn tot leden van den gemeente-raad verkozen, bij de eerste stemming, de heeren: *A. de Bie Wzn.*, (burgemeester), *J. Admiraal Szn.*, *K. Pott*, *M. Noort* en *Jb. Pepping;* bij herstemming: *A. Roskam* en *Wm. Wagemaker.*

— Te Oosthuizen zijn tot leden van den gemeente-raad gekozen *B. Bakker Sombeek*, *K. Peerenboom Kz.*, *C. Kaaskoopper*, *J. Ott*, *W. F. de Jongh van Arkel*, en bij herstemming *A. Middelbeek* en *P. v. Rooijen Az.*

— Te Driebergen zijn tot leden van den raad verkozen *W. v. Dijk Wz.*, *G. v. Selm*, *J. v. Vulpen*, *W. H. v. Woudenberg*, *E. v. Rheenen*, *A. J. Breukman* en *C. v. Dijk Rz.*; de beide laatsten bij herstemming.

Te Amersfoort, de heeren: *J. W. van Beek*, mr. *S. van Walcheren*, *C. B. Kok*, *D. Scheerenberg* en mr. *H. W. v. Werkhoven.*

— Volgens eene in de londensche bladen voorkomende opgaaf, zijn van 1° Januarij tot 16 September van dit jaar in Engeland ingevoerd 43,330,000 ponden thee, dat is bijna 14 mill. meer dan in hetzelfde tijdsverloop van het jaar 1850. Van die hoeveelheid zijn reeds 31,567:000 ponden weder afgeleverd, dat is bijna 1 millioen meer dan verleden jaar. De voorraad op 16 September bestond uit 36½ mill. ponden, dat is omstreeks 7½ mill. p. meer dan verleden jaar op denzelfden dag.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 26 September. Den 25sten dezer in Texel binnengekomen: de stoomboot *Lion*, *Eendragt*, Kaspersma, *drie Gebroeders*, Fokkema, *twee Zusters*, Zult, alle 4 van Londen; *Vrouw Gelie*, Norman, Riga. Gisteren nog: *Nidelven*, Holst, Drammen; en uitgezeild: *Elvina*, Berghuis, Marseille; *Wave*, Cumming, Londen; *Anna Wilhelmina*, Apeness, Drammen. Wind kompas rond.

Den 25sten dezer in Helvoet binnengekomen: *Johanna & Louisa*, van der Veen. Boston (A.); *Charlotte*, Annison, Newcastle. Gisteren nog: *Elisabeth*, Broad, Londen; en uitgezeild: *van der Palm*, Agerup, Hartlepool; *Egbertus*, de Jonge, Dantzig; *Eagle*, Garwood, Ipswich; *Friedrich*, Vos, *Burgemeister Ohm*, Kruhl, beiden naar de Oostzee; *Paquet Fortuna*, Svanen, *Merwestroom*, Vernes, beiden naar Bergen; *Haabets Anker*, Andersen, Drammen. Gisteren nog: de stoomb. *Burgemeester Huidecoper*, Londen; *Emerald*, Ford, Ipswich. Wind z. z. w.

Den 25sten dezer in Brielle binnengekomen: de stoombooten *Concordia*, *Roscommon* en *Citizen*, alle 3 van Londen; *Maria Johanna*, Lodewijks, St. Petersburg. Gisteren nog: de stoomboot *Swanland*, Hull; en uitgezeild: de stoombooten *Admiraal Ver-Huell*, Havre; *Arab*, Harwich; *Antilope*, Thompson, Newcastle. Wind z. w.

Den 9den Junij te Valparaiso binnengekomen: *Diana*, Klein, Rotterdam: 10 dito *Everdina Elisabeth*, Tonjes, dito; 15 dito *Koophandel en Zeevaart*, den Breems, Panama.

Den 6den Aug. van Suriname uitgezeild: *Thetis*, Poel, Amsterdam; 18 dito *Sicilien*, Sap qq., dito.

Gepraaid: 18 dezer, op 49° b. en 6° 20′ w. l., *Dankbaarheid aan de Nederl. Handelm.*, van der Linden, Rotterdam naar Batavia.

AMSTERDAM, 26 September. Het schip *Jan Pietersz. Koen*, kapt. van der Plas, van Batavia herwaarts gedestineerd, is heden morgen in Texel binnengekomen.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

26 *September* 1851. — 4½ *Ure.*

			van	*tot*	*gebl.*
NEDERL., Werkel. Schuld. . .	2½	pct.	53 1/16	¼	58 1/16
〃 〃	3	〃	69⅛	3/16	69⅛
〃 〃	4	〃	89 15/16	90 3/16	89 15/16
Amortisatie-Syndicaat . .	3½	〃	89⅛	—	—
Handelmaatschappij		〃	—	—	—
Oost-Indische Leening. .	4	〃	89¼	¾	89¼
Aand. Holl. Spoorweg.			—	—	—
Leen. 〃 〃 .	4½	pct.	—	—	—
Aand. Rijn-Spoorweg . .	4½	〃	—	—	—
FRANKRIJK, Certificaten . . .	3	〃	52½	—	—
〃 . . .	5	〃	—	—	—
RUSL., Obl. Hope & C°. . . .	5	〃	106⅝	—	—
〃 〃 1828/1829,	5	〃	—	—	—
Certificat. 〃 1831/1833.	5	〃	—	—	—
〃 〃 1840. . . .	4	〃	89	—	—
〃 bij Stieglitz . .	4	〃	83¾	⅞	83¾
〃 〃 〃 N. .	4	〃		—	—
Inschr. in Assignatiën . .	6	〃	65⅝	—	—
Certific. van 〃 . .	6	〃	66⅛	—	—
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500 . .		*f*	149¼	—	—
Obligatiën	4	pct.	78½	—	—
SPANJE, Ardoin van £ 85,	5	〃	14⅝	⅝	14 9/16
〃 〃 £ 510;	5	〃	14 9/16	11/16	14 9/16
〃 Onb. Stukk.	5	〃	14½	—	—
Obligatiën	3	〃	38¾	—	—
〃 Binnenl. . . .	3	〃	34⅞	15/16	—
Passieve			5¼	—	—
Ardoin Coupon			8	—	—
OOSTENR., Oblig. bij Goll. . .	5	pct.	80	—	—
〃 〃 〃 . .	4	〃	—	—	—
〃 Metalliek . .	5	〃	74½	⅝	—
〃 〃 N. . .	5	〃	79¾	80	79 13/16
〃 〃 . .	2½	〃	88 11/16	¾	—
BELGIE, ...	2	pct.	—	—	—
Banc. Belgie	2½		—	—	—
Rothschild, ...	2½	〃	48	—	—
〃	4½	〃	—	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5	〃	—	—	—
〃 〃 £ 200	5	〃	—	—	—
PORTUGAL, Oblig. 5 pct. thans	4	〃	33⅜	—	—
〃	4	〃	33 1/16	⅛	—
Binnenlandsche [illegible]	5	〃	—	—	—
PERU, [illegible]	5	〃	87½	¾	—
VENEZ., Oblig. [illegible] thans .	3¼	〃	26⅛	27½	—
GRENADA, Obligatiën. £ 100	1¾	〃	13⅞	—	—
MEXICO, Oblig. 1846 £ 100 .	5	〃	25½	⅝	25 9/16
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actiën.		〃	—	—	—

Brazilie geldl. 1843 van £ 100 5 pc. 88½ à ¾. Columbia equador onbep. 2⅝. De 4 pc. Weldadigheid 78. — Beleening 2½. Prolongatie 2½.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit: *Tot Nut des Obligatie-Handels.*
J. STROEVE Bz., *Pres.*

De prijzen der fondsen waren heden iets flaauwer; die der belgische en fransche onveranderd, de spaansche en portugesche iets vaster; der oostenrijksche flaauw; de Mexicanen willig.

MADRID, 20 September. De 3 pc. 35½; 5 pc. 16⅝; coup. 8¼.
WEENEN, 24 September. De 5 pc. Metall. 93⅝.
BERLIJN, 24 September. De 4½ pc. leening 103.
FRANKFORT, 24 September. De 5 pc. Metall. 78⅛. Nederl. 2½ pc. 58⅛. Spanje 3 pc. 34⅝.
LONDEN, 24 September. De 3 pc. gecons. resc. 96½. Spanje 5 pc. 20⅜ à ⅝. Nederl. 4 pc. 92½ à 93.
PARIJS, 24 September. De 3 pc. renten 56 fr. 45; 5 pc. 92 fr. 20. Spanje 3 pc. binn. 35.
ANTWERPEN, 25 September. De 5 pc. Belgie (1848) 97¾ à 98⅛; 3 pc. Spanje 14⅝.

WISSELCOURS.

Amsterdam, 26 *September* 1851.

Petersburg 2/m. 182½. *Porto* 3/m. 41½. *Lisbon* 3/m. 41½. *Hamburg* 2/m. *f* 35; idem zigt *f* 35 3/16. *Londen* 2/m. *f* 11,87½, idem zigt *f* 11,95, alles geld. Disconto 2 pc.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 26 September. *Tarwe* ruim prijshoudend; 128, 129, 131 ℔ b. Pools. *f* 262, *f* 268, *f* 273; 130 ℔ mind. dito *f* 263; 128 ℔ j. Rijn *f* 235; 130, 131 ℔ Kleefs. *f* 243, *f* 245; 120, 121 ℔ Vries. *f* 182, *f* 184. — *Rogge* in een doen; 118 ℔ Arch. *f* 160 in entrepôt. — *Garst* prijshoudend; 100 ℔ j. Vries. w. *f* 123. — *Koolzaad* Waard en Groet *f* 282, *f* 294; Elve *f* 315; Stichts *f* 285; op 9 vat, dad., Sept. en Oct. *f* 321; Nov. *f* 324; April *f* 339.

AMSTERDAM, 26 September. *Raapolie* goed prijshoudend; ord. cond. *f* 32½; vliegend *f* 31½; op levering williger; p°. Oct. *f* 31¼, *f* 31½ à *f* 31¼; p° Nov. *f* 31¾; p° Dec. *f* 32, *f* 32¼ à *f* 32; p° Mei 1852 *f* 33¼ à *f* 33½; p° Sept. *f* 33¾. *Lijnolie* ord. cond. *f* 35¼; vliegend *f* 34¼ à *f* 34. *Hennepolie* ord. cond. *f* 37.

GRONINGEN, 23 Sept. *Tarwe* weder flaauw; 123 à 127 p. o. r. *f* 7 à *f* 7,60; 120 à 127 p. jar. ommel. r. *f* 6 à *f* 6,90; 120 à 127 p. j. old. r. *f* 5,75 à *f* 6,70; 116 à 120 p. j. ommel. witte *f* 5,60 à *f* 6,25. *Rogge* weinig ter markt, 10 c. hooger; 120 à 123 p. n. Inl. *f* 5,80 à *f* 6,10; 120 à 123 p. inl. en pruiss. *f* 5,65 à *f* 6. *Boekweit* willig; 113 à 116 p. n. gr. zand *f* 4,20 à *f* 4,50. *Garst* williger; 103 à 107 p. n. wint. *f* 4,05 à *f* 4,40; 103 à 107 p. knobbe *f* 3,75 à *f* 4,05. *Haver* prijsh.; 82 à 92 p. n. dikke br. *f* 3,05 à *f* 3,60; 65 à 72 p. w. voer *f* 2,40 à *f* 2,65. *Paardenboonen* *f* 4,75 à *f* 5,25. *Gort* grove *f* 6,75 à *f* 7,25; parel *f* 9,50 à *f* 11,50. *Koolzaad* *f* 9 à *f* 9,85.

DORDRECHT, 25 September. *Tarwe* o. Zeeuws. en Inl. *f* 6,60 à *f* 7,30; n. dito *f* 7,60 à *f* 8,10; blaauwe dito *f* 6 à *f* 6,70; zomer dito *f* 6,50 à *f* 6,80. *Rogge* o. Zeeuws. en Inl. *f* 5,30 à *f* 5,80; n. dito *f* 5,40 à *f* 6,20; Maas en Boveul. *f* 171 à *f* 174. *Garst* Zeeuws. en Vl. winter *f* 4,10 à *f* 4,30; zomer dito *f* 3,90 à *f* 4. *Spelt* n. *f* 3,60 à *f* 3,70. *Haver*, Inl. voeder *f* 2,20 à *f* 2,50; dito dikke *f* 3,10 à *f* 3,40. *Boekweit* *f* 150 à *f* 155. *Boonen* paarden- n. *f* 4,20 *f* à *f* 4,30; bruine dito *f* 7 à *f* 8. *Erwten*, blaauwe n. *f* 5,50 à *f* 5,80; witte dito *f* 5,50 à *f* 6. *Koolzaad*, Zeeuws. en Overm. *f* 9 à *f* 10; Flakkeesch *f* 8,60 à *f* 9,30. *Zomerzaad* *f* 7,60 à *f* 8,40. *Kanariezaad* *f* 7 à *f* 7,30.

SNEEK, 23 September. *Boter* *f* 32,50. *Kaas* *f* 15 à *f* 18,50.

DELFT 25 Sept. *Boter* *f* 36 à *f* 38; tweede soort *f* 32 à *f* 35.

Door den kerkeraad der Hervormde gemeente te Harderwijk, is het volgende drietal van predikanten opgemaakt: dd. *J. C. Hentzepeter*, te Katwijk aan Zee; *A. P. A. du Cloux*, te Oldebroek, en *L. G. Th. Creutzberg*, te Vlissingen.

*** **HOLLANDSCHE IJZEREN SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.**

De ondergeteekende brengt ter kennis van het publiek, dat op Maandag den 29sten September e. k., des nachts te één ure, een EXTRA-TREIN zal vertrekken, van *'s Gravenhage naar Rotterdam* en een TREIN van *'s Gravenhage naar Leyden*, welke beide Treinen aan de Halten en Tusschen-Stations zullen ophouden.

Amsterdam, den 25sten September 1851.

Op last van den Raad van Administratie,
De Controleur,
W. E. METHORST.

*** **Op heden** heeft de ondergeteekende aan al de Heeren Leden van de Broederschap der Notarissen in Nederland per post, *gefrankeerd* verzonden, het N°. 15 van het CORRESPONDENTIEBLAD.

Zij, aan wie dit niet mogt bezorgd worden, gelieven hiervan onmiddelijk berigt te geven aan

Amsterdam, 27 *September* 1851. BRUNO TIDEMAN, Algemeen Secretaris van de Broederschap voornoemd.

*** Ondertrouwd:
LEEUWARDEN, 21 September 1851.
P. NOË en A. VAN DER VEEN.

*** Ondertrouwd:
AMSTERDAM, 25 September 1851.
J. A. VAN DER BEEK en A. M. J. HEKMAN.

*** Ondertrouwd:
AMSTERDAM, 25 September 1851.
A. SANTBERGEN, Rijks-Ontvanger, en G. BRONDGEEST.
Strekkende deze tot kennisgeving aan Familie en Bekenden.

*** Ondertrouwd:
SLIEDRECHT, 26 September 1851.
A. J. PRINS VISSER en W. C. VISSER.
Eenige algemeene kennisgeving.

*** Getrouwd:
HOLTEN, 24 September 1851.
D. HARTGERINK Jz., Wedr. van *A. M. Kraft*, van Goor, met J. MEYERS.

*** Getrouwd:
GOUDA, 25 September 1851.
P. BEELAERTS, van *Emmichoven*, en J. M. BÜCHNER.

*** MILLINGEN, 23 September 1851.
Heden verloste vrij voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, mijne geliefde Echtgenoote *ANNA MARIA SMIT.* GERSEN.
Eenige kennisgeving.

*** ZUTPHEN, 23 September 1851. Heden beviel van eene DOCHTER Vrouwe *GEERHARDINE PUTMAN CRAMER*, geboren *JORDENS.*

*** WOMMELS, den 23sten September 1851. Heden beviel zeer voorspoedig van een' welgeschapen ZOON *R. M. WICHERS WIERDSMA*, geb. *BUMA.*

*** Heden beviel voorspoedig van een ZOON Vrouwe *A. M. OORT*, geb. *LAAN.*
ALKMAAR, 23 September 1851.

*** Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER de Hoog Wel-Geboren Vrouwe *M. S. L. VAN DER WIJCK*, geb. *DE KOCK VAN LEEUWEN.*
ARNHEM, 25 September 1851.

*** Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER *J. C. JONKER*, Echtgenoot van
SCHIEDAM, 25 September 1851. H. A. M. ROELANTS.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eene DOCHTER *A. H. P. KRAIJENHOFF VAN DE LEUR*, geb. *LOKE.*
DELFT, 25 September 1851.

*** Heden overleed onze geliefde Moeder en Behuwd-Moeder, Mejufvrouw IDA CORNELIA VAN MARKEN, Weduwe wijlen den Heer *J. Vastwijk*, in den ouderdom van ruim 78 jaren. W. J. VASTWIJK,
WEESP, 20 September 1851. *uit aller naam.*

*** Op den 16den September 1851 overleed, te HEES bij *Nijmegen*, de Wel-Edel-Gest. Heer Mr. J. VRIEMOET DRABBE, Oud-Inspecteur van 's Rijks-Belastingen.

*** Na een langdurig lijden, overleed op heden, tot groote droefheid van mij, mijne Kinderen en Behuwd-Kinderen, mijn geliefde Echtgenoot, de Heer JOAN JACOB BOLK, in den ouderdom van bijna 80 jaren.
TERSCHELLING, 22 September 1851. G. MEIJER, Wede. *J. J. Bolk.*
Eenige en algemeene kennisgeving.

*** Op den 23sten September 1851, overleed te KRALINGEN, in den ouderdom van 67 jaren, de Wel-Edele Heer JAN HONDORFF BLOCK, in leven Rijks-Ontvanger. Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, na een langdurig en smartelijk lijden, tot droefheid van mij en mijne Kinderen, mijne dierbare Echtgenoote JOHANNE MARIE PETRE, in den ouderdom van ruim 55 jaren.
OOSTERHOUT, 23 September 1851. G. BERMAN.

*** Heden overleed alhier, onze geliefde Vader en Behuwd-Vader, de Heer PETER DINGEMANS Pz., aan langzaam verval van krachten, in den gezegenden ouderdom van 81 jaren en 3 maanden.
ZUILICHEM, den 23sten September 1851. P. J. DINGEMANS, *uit aller naam.*

*** Heden overleed aan de gevolgen eener borstkwaal onze veelgeliefde Echtgenoote, Moeder en Behuwd-Moeder, HERMINA MARIA BASSET, in den ouderdom van bijna 65 jaren. De hope van een zalig wederzien zij onze troost in deze. J. MOLENAAR.
HAARLEM, den 23sten September 1851.
Ook uit naam der Kinderen zij deze ter algemeene kennisgeving ook buiten deze Stad.

*** Heden is alhier overleden, onze waardige Oom de Wel-Edele Heer JAN HOOGENDIJK, in den ouderdom van 74 jaren en 2 maanden. C. W. HOOGENDIJK.
CAPELLE OP D'IJSSEL, den 24sten September 1851. C. HOOGENDIJK Az. Executeuren - Testamentair.

*** Heden overleed in den ouderdom van bijna 27 jaren, onze veel geliefde Zuster, MARIA PETRONELLA.
AMSTERDAM, 25 September 1851. D. G. VAN DER HORST, Pred. te *Nieuwendam.*
Eenige kennisgeving. *Uit aller naam.*

*** Voor de blijken van belangstelling bij gelegenheid van ons Huwelijk, betuigen wij ook namens onze Betrekkingen onzen opregten dank.
HERWIJNEN, 25 September 1851.
Dr. A. DE BOER VER VOORN.
M. M. DE BOER VER VOORN, DEELEMAN.

*** 155. C8hfwkjruhakuuwk5Bkwjfhzmk4bxzjxkrwukl furzbxzlklkjextkt3fau8hfbk3fau8!xwk3cjtrfthuktijfkllkuu xrukbhsfkktuhuxf4ckzksfkztijht. Jusqu'apresent c'etait ma tkrakijkztkklkixz ekvw3 dorenavant je le chercherai dans mes t9x6rsk?zfwt3 dans uxzhbxrw39 dans lequel j'ai jxz?gfhz6jk et surtout kzlfkr qui j'espère me donnera de la wk7tfm9zhufxz94 Je le ijwfkwhfkukwzkaakbkzuijxrw uxfhzmklkbxzjxkrw4mhwlk mon txrsk69zfw? mon 6hb xrw9 est près de uxf73 il u8kzuxrwk3 lkaxfzjxbbklkijwkt je suis, je wktuka?kbkb9k4 Vrklfkrzxrtjxztxak et que par notre hbxrwakixzekrw de son jfkawkbijafttk toujours nos 6jxk9rwt4 Txrskzxztzxrl3kbiwhttxzt nous de axfz?4 *Kzjxwk*44 mon, jxk9rwktuuwftuk et comme 9iwtk4 Hlfkv!

*** BROEN & C°., te Amsterdam, adverteren met overleg en goedvinden van Heeren Gecommitteerden der Geinteresseerden in het FONDS VAN ASSOCIATIE der Plantaadje *LOUISENBURG* te *Suriname*, dat de LIQUIDATIE van genoemd Fonds van Associatie, ten einde is gebragt, en dat alzoo ten hunnen Kantore, Keizersgracht bij de Reestraat, N°. 516, te beginnen met 1° October, des Woensdags van tien tot één ure, zal worden gevaceerd tot UITBETALING van *zeven Gulden zestig Cents* voor ieder Aandeel, tegen intrekking van dezelve, en met uitreiking van een Certificaat voor hetgeen in der tijd door verjaring van niet afgehaalde Gelden nog zoude kunnen worden gerepartieerd.

*** *Dijkgraaf en Hoogheemraden van de* BEEMSTER, brengen bij deze, ter kennisse van de houders der Aandeelen, in de Geldleening groot *f* 70,000 à 4 %, voor den Straatweg door de Beemster van Purmerende naar Avenhorn en de Rijp, dat in hunne Vergadering van 18 dezer zijn Uitgeloot de AANDEELEN Nos. 3, 32, 36, 46 en 50, elk groot *f* 1000, om te worden afgelost op 1 Februarij 1852, ten Kantore der *Associatie-Cassa*, te Amsterdam.

Purmerend, 23 September 1851.

Dijkgraaf en Hoogheemraden vd.,
K. BRANTJES.
Ter ordonnantie van dezelve,
H. CARBASIUS, Secs.

*** Allen degenen welke iets verschuldigd zijn aan, of te vorderen hebben van H. A. CARPENTIER, Rijks-Commies, wonende te Haarlem, worden verzocht daarvan, met geslotene Briefjes, onder de Letters A. B., opgave te doen, voor den 6den October 1851, bij den Boekverkooper en Boekdrukker A. C. KRUSEMAN, te Haarlem.

*** Al die iets te vorderen heeft, of verschuldigd is aan den Boedel en Nalatenschap van wijlen den Wel-Eerwaarden Heer W. VAN HOUTEN, in leven Landdeken van Kennemerland, R. C. Priester en Pastoor in de Beverwijk, en aldaar overleden den 13den September l.l., gelieve daarvan opgave of betaling te doen, ten Kantore van den Makelaar CHRISTIAAN STUMPHIUS, in de Beverwijk, voor of op uiterlijk 15 November 1851.

BOUWKUNDE.

Met October aanstaande, wordt te Haarlem gelegenheid aangeboden, 4 malen 's weeks, à 75 Cents per week, des avonds ONDERWIJS te ontvangen in het *Bouwkundig Teekenen*, het maken van Begrootingen, Bestekken, enz.; alsmede ook in alles wat betrekking heeft op de *Spoorwegen.* Nadere informatiën zijn te bekomen met

franco Brieven, aan den Boekh. en Boekdr. J. B. van Loghem Junior, aldaar.

⁎ ONDERWIJS IN DE BOUWKUNDE zal van af 1 October e. k. door den ondergeteekende, wederom ten zijnen huize gegeven worden, hiervan aan zijne geëerde Stadgenooten berigt doende, beveelt hij zijne gelegenheid der aandacht van Ouders en Opvoeders beleefdelijk aan.
Haarlem, J. D. KAAKEBEEN.
22 *September* 1851.

⁎ J. M. C. DEKKERS, te Klundert, verlangt met December of vroeger, op gunstige voorwaarden: Eenen ONDERMEESTER, liefst van den 2den Rang; die den Zang en het Handteekenen kan onderwijzen heeft de voorkeur.

⁎ EEN CANDIDAAT-NOTARIS zag zich gaarne tegen matig Salaris geplaatst bij eenen Notaris. Omtrent nadere inlichtingen adressere men zich, met *franco* Brieven, onder Lett. H., aan den Boekhandelaar D. J. WILTERDINK, te Deventer.

⁎ OP EENE BOEKDRUKKERIJ,

verlangt men op zeer voordeelige voorwaarden: Eenen MEESTERKNECHT, zijn vak in alle deelen grondig verstaande; alsmede een bekwamen DRUKKER. Adres onder de Letters X. E. R., aan J. H. KNOOP, Donkere Sparen, te Haarlem. Brieven *franco*.

⁎ Eene fatsoenlijke JUFVROUW van de Potestantsche Godsdienst, plus minus vijftig jaren oud, zag zich gaarne geplaatst als Jufvrouw van Gezelschap bij een bejaarde *Dame* of *Heer*. Er zal meerder gelet worden op eene fatsoenlijke behandeling, dan op Salaris, dat men des noods zou kunnen ontberen. Adres, met *franco* Brieven, onder Letters H. S., bij de Boekhandelaars J. van Baalen en Zonen, te Rotterdam.

⁎ Iemand van de R. C. Godsdienst, oud 30 jaren, en de beste getuigenis kunnende produceren, zag zich gaarne als WERKMEID geplaatst tegen primo November e. k. Adres Brieven *franco*, bij W. DROSTERY, te Apeldoorn. Lett. A.

⁎ Een fatsoenlijk Protestantsch MEISJE, oud 26 jaren, zeer ervaren in alle Vrouwelijke Handwerken, zag zich gaarne geplaatst als Huishoudster of ter Oppassing of Gezelschap eener Dame. Adres met *franco* Brieven onder Letter A, bij den Boekhandelaar MESTDAG, te Vlissingen.

Er biedt zich aan: Eene *gezonde* MIN, overvloedig te zuigen bezittende. Nadere informatiën bij F. BOSMAN, Landbouwer te Eerbeek, bij Zutphen.

⁎ *On demande pour le mois de Novembre ou plustot, une* BONNE, *parlant bien la langue Française. s'Adresser par lettres affranchie sous les initiales N. W., chez Mr. J. DE GROOT, imprimeur à Delft.*

⁎ De Wed. K.... berigt dat zij hare Affaire met goed succes en volkomen aan haar genoegen heeft overgedaan.

HAARDEN EN KAGCHEL FABRIEK.

H. BRONKHORST en ZOON berigten bij deze, dat hun MAGAZIJN, gelijk vroeger jaren, wederom ruim voorzien is van: HAARDEN, KAGCHELS, extra fijn geslepen HAARDSTELLEN, IJzeren TURFMANDEN, alles naar de laatste Modellen vervaardigd; tevens berigtende, dat bij hun alle soorten van HAARDEN en KAGCHELS *te Huur* zijn, belovende eene honnette en solide bediening. Peuzelaarsteeg, Wijk 3, N°. 805.
Haarlem, September 1851.

⁎ T E H U U R,
op een der voornaamste en vrolijkste standen dezer Stad: Een ZIJDKAMER en ruime ACHTERKAMER, van Kasten en Stookplaatsen voorzien. Te bevragen bij den Boekh. HIJNSBERGEN, Gr. Houtstraat, te Haarlem.

⁎ Er wordt te HUUR aangeboden, om terstond te aanvaarden: Een fraaije BOVEN VOOR- en ACHTERKAMER, voorzien van Slaap- en Stookplaats, Kasten en Waterlozing, met Kleeden en Gordijnen, gelegen in het voornaamst gedeelte dezer Stad. Te bevragen bij den Boekh. HIJNSBERGEN, Gr. Houtstraat te Haarlem.

⁎ L E T W E L.
Op voordeelige voorwaarden is UIT de HAND te KOOP of te HUUR te bevragen, om heden over een jaar of eerder in gebruik te kunnen aanvaarden.

Het RIDDERGOED en HAVEZATE *EMSING*, gelegen in het Koningrijk Pruissen, circa een ½ uur van het Dorp Dinxperlo, een uur van het Dorp Aalten, (Nederland) en 1 uur gaans van de Pruissische Stad Boekhold; in alle welke plaatsen Protestantsche en R. C. Kerken zijn, loopende de Chausseé van Boekhold, op Dinxperlo en verder naar Nederland, op 1/4de uur gaans langs dit goed, bestaande hetzelve: 1. In een Heerenhuis, Bouwmanswoning en twee Schuren, in het Huis bevinden zich 7 meest behangene Kamers, 1 Zaal, 2 Keukens, 3 Kelders, Zolders en verdere gemakken; terwijl de Bouwmanswoning en Schuren tot de complete uitoefening van eene Boerderij zijn ingerigt. 2. In twee groote Tuinen, beplant met vele fijne en vruchtdragende Boomen; wijders in Bouw- en Weidelanden, woeste en ongecultiveerde Gronden, Bosschen en Lanen van opgaande Eiken, Dennen, Peppelen en andere welig opgroeijende Boomen, alles bij en aan elkander gelegen, en groot in zijn geheel 27 Morgen, 17 Roeden Rijnlandsche of circa 23 Bunders, 67 Roeden Nederlandsche Maat. Het Heerenhuis en de Tuinen zijn rondsom met breede, tot Visscherij geschikte, Grachten omgeven. Behoorende bij het omschreven Goed, het regt van eigen Jagt en Visscherij en andere Geregtigheden. Een en ander is ook zeer geschikt en ingerigt tot het uitoefenen van eene Heer Boerderij. Betrekkelijk hetzelve, kan men zich in *persoon* of met *gefrankeerde* Brieven adresseren, bij den Heer A. H. COLENBRANDER, Zaakwaarnemer te Dinxperlo. (Gelderland.)

⁎ De Boekhandelaar H. FRIJLINK, te Amsterdam, geeft heden uit en heeft alom verzonden:

NIEUWE HAND-ATLAS DER AARDE,

IN HAREN TEGENWOORDIGEN TOESTAND.

In **twee en twintig Kaarten**, naar de beste bronnen uitvoerig bewerkt door, of onder opzigt van H. FRIJLINK, en in Koper gebragt door onze voornaamste Kaart-Graveurs. Eerste Aflevering.

Dit Kaart-Werk zal in 4 Afleveringen, bij inteekening ieder à *f* 3.90, compleet zijn, waaromtrent men het *Conspectus* gelieve na te zien, dat bij elken soliden Boekhandelaar *gratis* verkrijgbaar is.

Deze Eerste Aflevering bevat: **WERELDKAART, EUROPA, DE NEDERLANDEN EN HET GROOTHERTOGDOM LUXEMBURG en DENEMARKEN.**

De groote KAART der NEDERLANDEN, in deze Eerste Aflevering voorkomende, is ook afzonderlijk verkrijgbaar à *f* 3.50.

⁎ Bij A. C. KRUSEMAN, te Haarlem, komt van de Pers:

HET SCHEPPINGSWONDER

BESCHOUWD IN DE

GESCHIEDENIS VAN HET GESCHAPENE,

OF DE ASTEROLEPIS VAN STROMNESS

DOOR **HUGH MILLER**,

Naar de derde uitgaaf uit het Engelsch vertaald

DOOR **Dr. D. LUBACH**,

MET UITSLAANDE PLATEN. *f* 5.80.

Wie de SPOREN VAN DE NATUURLIJKE GESCHIEDENIS DER SCHEPPING gelezen heeft, mag met bovenstaand uitmuntend Werk niet onbekend blijven.

⁎ Door toevallige omstandigheid TE HUUR, terstond te aanvaarden: Een goed ter nering staande VLEESCHHOUWERS-AFFAIRE, met daarbij behoorende GEREEDSCHAPPEN, gelegen in het best gedeelte van het Dorp Katwijk aan den Rijn. Adres in *persoon* of *franco* Brieven, bij A. de HAAS, te Katwijk aan den Rijn.

⁎ T E K O O P:
Door bijzondere omstandigheden wordt UIT DE HAND TE KOOP aangeboden, om met primo November te aanvaarden: *HET FRANSCHE KOFFIJHUIS*, met grooten, smaakvol aangelegden Tuin, op een der beste Standen van de Stad Haarlem, hetwelk een goed bestaan oplevert, waarvan de bewijzen aanwezig zijn. Des verkiezende kan er een gedeelte van den Koopprijs op het Perceel gevestigd blijven. Nadere informatien in *persoon* of met *franco* Brieven, bij den Eigenaar in genoemd Koffijhuis A. BEUKENKAMP.

⁎ OPENBARE VERKOOPING, te Rijswijk, aan de Herberg *Witsenburg*, van PAARDEN, VEULENS en RUNDEREN en van RIJTUIGEN van allerlei Soort, op Vrijdag den 3den October 1851, des morgens ten 10 ure. Deze Verkooping geschiedt op dag, voor zoo veel de Koopen boven de *f* 20- betreft. Er bestaat gelegenheid tot inbreng in deze Verkooping, mits daags te voren daarvan opgaaf doende aan G. KUYS, aldaar wonende.

⁎ De VERKOOPING van het kostbaar PENNING en MUNTKABINET, nagelaten door wijlen den Hoog-Welgeboren Heer Jonkhr. W. P. BARNAART van BERGEN, zal aanvangen op Dingsdag den 7den October 1851, te Haarlem, aan de Nieuwegracht. De Catalogussen zijn binnen- en Buitenslands *alom* verzonden. (Zie vroegere Advertentie.)

☞ Den 1sten en 4den October wordt niemand ter bezigtiging toegelaten.

⁎ A. B. van der VIES, Makelaar, zal op Dingsdag 21 October 1851, 's morgens ten 10 ure, in *den Brakken Grond*, te Amsterdam, verkoopen: Eene partij TAPIJTGOEDEREN, waaronder de Goederen uit het Magazijn van den Heer J. H. SMAALE Junior, welke door of tengevolge van den brand op 4 September 1851, (ontstaan in het aan genoemd Magazijn belendend Perceel) zijn beschadigd geworden, bestaande in: Deventer, Smirnsche, gevelourteerde, Engelsche en Schotsche *Tapijten*, gedrukte Jaspé en hairen *Vloerkleeden*: Venetiaansche en Jaspé *Loopers*; Schotsche wollen en hairen *Karpetten*: Smirnsche en gevelourteerde *Haard- en Sophakleedjes*, *Tafelkleeden*, *Meubel-Damasten*, *enz*. Breeder bij Notitie. Te bezigtigen op Zaturdag 18 October en volgende dagen, alsmede op den verkoopdag, in *den Brakken Grond*.

⁎ OPENBARE VERKOOPING.
Op Dingsdag den 30sten September 1851, des avonds ten 7 ure, ten Huize van *C. Opmeer*, Kastelein, aan het Keern, onder Zwaag, van:

5 Percelen uitmuntend WEILAND, gelegen ten Zuiden van den Bobeldijk, onder de Stad Hoorn, Kad. Sectie C., N°. 70-74, te zamen groot 7 B. 78 R. 20 Ellen.

Deze Percelen zullen eerst afzonderlijk en daarna gecombineerd worden geveild, en zal de Kooper der massa de helft der Kooppenningen, tegen 4½ pc. Renten, onder Hyp. verband der Percelen, onder zich *kunnen* houden. Nadere informatien zijn te bekomen ten Kantoren van de Notarissen N. CARBASIUS, te Hoorn, en J. C. PAN, te Avenhorn.

⁎ E. ZWEERTS, J. B. PLAAT, N. G. ROIJAARDS en L. de BULL, Makelaars, zullen op Maandag den 13den October 1851, des avonds ten half zes ure, in het voormalig *O. Z. Heeren-Logement*, door den Notaris F. W. FABIUS, doen verkoopen: N°. 1. Het kapitale, hechte, sterke en weldoortimmerde Huis, waarachter een groote en bevallig aangelegden TUIN, TUINHUIS en ERVE, staande en gelegen op de Keizersgracht, tusschen de Spiegel- en de Leidschestraat, Buurt X, Afd. 3, Verp. N°. 3233. N°. 2. Het hechte, sterke en proper betimmerde HUIS en ERVE, op de Heerengracht, tusschen de Hartenstraat en de Leliegracht, tegenover de Warmoesgracht, Buurt L. L. Afd. 2, Verp. N°. 2543. Breeder bij Biljetten omschreven en te bezigtigen op vertooning van een Toegangs-Biljet, door een der genoemde Makelaars onderteekend. De Bewijzen van Eigendom en de Veil-Conditiën zullen vier dagen vóór en op den Verkoopdag, des voormiddags ten Kantore van genoemde Notaris, ter lezing liggen.

⁎ Op den 30sten September 1851, des voormiddags ten 11 ure, zullen in *het Raadhuis van Alkemade*, aan de Oude-Wetering, ten overstaan van den aldaar residerenden Notaris A. W. E. GUNNING, publiek worden geveild en dadelijk of later worden afgeslagen: 4 Percelen uitmuntend WEI- of HOOILAND, gelegen zoo in den Grietpolder als in den Vriezekoopschen Polder, onder de Gemeente Leimuiden, Kad. Sectie A, N°. 256 en 257, groot 1 B., 55 R., 90 E., en Sectie B, N°s. 166, 168 en 169, groot 2 B., 06 R. en 10 E., en 167, Water, 08 R., 40 E.; alsmede een Perceel best BOUWLAND, in den Vier Ambachtspolder, onder Ter-Aar, Kad. Sectie A, N°. 1019, groot 1 B., 87 R., 60 E.; zoodanig als bij Biljetten meer is omschreven en waaromtrent nadere informatiën zijn te bekomen ten Kantore van genoemden Notaris. Brieven *franco*.

BELANGRIJKE VERKOOPING.

De Notaris J. C. van der HEYDEN, gevestigd te Mijdrecht, Arrondissement Utrecht, zal op Donderdag den 30sten October 1851, des voormiddags ten 11 ure precies, in *het Gemeentehuis*, te Mijdrecht, bewoond door *A. Jansen*, publiek presenteren te verkoopen:

1°. Eene extra kapitale BOEREN-HOFSTEDE, met derzelver uitmuntende welige en wel toegemaakte Landerijen, staande en gelegen onder Oudhuizen, groot 35 Bunders, 55 Roeden, 05 Ellen.

2°. Eene DITO DITO, met derzelver dito dito Landerijen, staande en gelegen onder de Gemeente Wilnis, groot 30 Bunders, 43 Roeden.

3°. Eene DITO DITO, met derzelver dito dito Landerijen, staande en gelegen als voren, groot 27 Bunders, 61 Roeden, 90 Ellen.

4°. Eene DITO DITO, met derzelver dito dito Landerijen, staande en gelegen als voren, groot 23 Bunders, 08 Roeden, 53 Ellen.

5°. Eene DITO DITO, staande en gelegen als voren, doch waarvan de Landerijen in onderscheidene Percelen worden geveild.

6°. Eene DITO DITO, staande en gelegen te Mijdrecht, waarvan de Landerijen mede in Percelen worden geveild.

En voorts 56 Percelen zeer welige WEI- en HOOILANDEN, waaronder verscheidene uitmuntende Veenlanden, allen gelegen onder de Gemeenten Oudhuizen, Wilnis, Vinkeveen en Mijdrecht, te zamen groot 735 Bunders, 40 Roeden, 30 Ellen.

Alles breeder bij aangeplakte Biljetten omschreven.

De voornoemde Percelen kunnen dagelijks worden bezigtigd.

Nadere informatiën te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris, alwaar de conditiën van verkoop, de bewijzen van eigendom en kadastrale kaarten, 8 dagen voor de veiling ter lezing en visie zullen liggen.

NEDERL. IND. MUNTSTELSEL.

Bij de Wed. D. R. van WERMESKERKEN, Boekh. te Tiel, is uitgegeven:

J. A. KRAJENBRINK, *Gedachten over eene Regeling van het Indische Muntstelsel*. . . . . . . *f* -45

Thans aangeboden zijnde aan de Tweede-Kamer der Staten-Generaal, de Outwerpen van Wet, betrekkelijk het Muntstelsel in Nederl. Indie, acht de Uitg. het niet ongepast, dit Werkje *bijzonder* der attentie van ieder aan te bevelen, die eenig belang stelt in deze aangelegenheid.

CORRESPONDENTEN

in verschillende Gemeenten van ons Rijk, worden nog gevraagd voor

L'ÉCHO UNIVERSEL JOURNAL DES PAYS-BAS.

Adres: Bureau *Assendelftstraat*, N°. 294, te *'s Gravenhage*. (Brieven *franco*.)

⁎ Bij G. B. van GOOR, te *Gouda*, komt van de pers en is alom voorhanden voor **80** Cents:

Dr. J. W. E. DE MAN,

BIJDRAGEN TOT DE VERLOSKUNDIGE PRAKTIJK

Onmisbaar voor ell. die zich met Verloskunde afgeeft of Jonggeborenen moet behandelen, bevat dit GEMAKKELIJK ZAKBOEKJE, een' schat van nuttige wenken als zoo vele vruchten der ondervinding, op des Schrijvers veelwaardige geneeskundige loopbaan geplukt.

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ en ZONEN.